'अग्निना' गृहदेवतारूपेण, अयमाहुत्याधारः 'अग्निः', 'समिध्यते' सम्यक् दीप्यते। कीदृशोऽग्निः, 'कविः' हविर्हवनप्रकारं विद्वान्, 'गृहपतिः' यज्ञगृहस्वामी, 'युवा' सर्व्वदा तरुणः, देवार्थं हव्यं वहतीति 'हव्यवाट्', जुहूरेव आस्यं मुखं यस्यासौ 'जुह्वास्यः', जुहूगतं हविरयं भक्षयतीत्यर्थः ॥

अथ वैश्वदेवगृहस्य पुरोरुचमाह। "अग्निर्देवानां जठरम्। पूतदक्षः कविक्रतुः। देवो देवेभिरागमत्" इति। योऽयम् 'अग्निः', स एव 'देवानां', 'जठरं' उदरस्थानीयः, पूतश्चासौ दक्षश्चेति 'पूतदक्षः' 'पूतः' शुद्धः, 'दक्षः' कर्म्मनिष्पादनकुशलः, 'कविक्रतुः' कवीनां विदुषां देवानां सम्बन्धी क्रतुर्यागो यस्यासौ 'कविक्रतुः, तादृशः 'देवः' अग्निः, 'देवेभिः' अन्यैः देवैः सह 'आगमत्' इह कर्म्मण्यागच्छतु ॥

अथ मरुत्वतीयगृहाणां यास्तिस्रः पुरोरुचः तासां मध्ये प्रथमामाह। "अग्निश्रियो मरुतो विश्वकृष्टयः। आ त्वेषमुग्रमव ईमहे वयम् [३]। ते स्वानिनो रुद्रिया वर्षनिर्ज्जिजः। सिंहा न हेषक्रतवः सुदानवः" इति। य एते 'मरुतः', ते 'अग्निश्रियः विश्वकृष्टयः' च अग्निं श्रयन्ते सेवन्त इत्यग्निश्रियः, ते हविःस्वीकरणार्थम् अग्निमाश्रयन्ति, विश्वकृष्टयो मनुष्या येषां ते 'विश्वकृष्टयः, सर्व्वैर्मनुष्यैः पूज्या इत्यर्थः। तादृशानां मरुतां 'अवः' रक्षणम्, 'आ' समन्तात्, 'वयम्', ईमहे' प्राप्नुमः। ते ह्यस्मान् रक्षन्ति, कीदृशं रक्षणं 'त्वेषं' दीप्तिमत्, 'उग्रं' विरोधिनां भयङ्करं, यथा दीप्त्या विरोधितमो नश्यति, एवमेव